

Súd: Najvyšší súd SR
Spisová značka: 4Tdo/68/2019
Identifikačné číslo spisu: 8117010790
Dátum vydania rozhodnutia: 14.01.2020
Meno a priezvisko: JUDr. Alena Šišková
Funkcia: sudca
ECLI: ECLI:SK:NSSR:2020:8117010790.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedníčky JUDr. Aleny Šiškovej a sudcov JUDr. Pavla Farkaša a JUDr. Dany Wänkeovej na neverejnom zasadnutí konanom v Bratislave 14. januára 2020 v trestnej veci obvineného P. T., pre prečin nebezpečného vyhrážania podľa § 30 ods. 1, ods. 2 písm. b) Trestného zákona s poukazom na § 139 písm. c) Trestného zákona, o dovolaní obvineného P. T. proti uzneseniu Krajského súdu v Prešove z 5. septembra 2018, sp. zn. 6 To/10/2018 a takto

rozhodol:

Podľa § 382 písm. c) Trestného poriadku dovolanie obvineného P. T. o d m i e t a .

Odôvodnenie

Rozsudkom Okresného súdu Prešov z 19. septembra 2017, sp. zn. 0T/65/2017 bol obvinený P. T. uznaný za vinného z prečinu nebezpečného vyhrážania podľa § 360 ods. 1, ods. 2 písm. b) Trestného zákona s poukazom na § 139 ods. 1 písm. c) Trestného zákona na tom skutkovom základe, že dňa 21. apríla 2017 v čase okolo 20.30 hod. v byte na ul. P. C. XX v F., sa po tom, ako mu jeho manželka Y. T., nar. XX. P. XXXX, bytom P. C. XX, F. oznámila, že chce ukončiť ich manželský zväzok, začal správať voči nej agresívne, prinútil ju, aby spolu s ním pozerala film o šikane, počas ktorého sa jej vyhrážal slovami „ešte nevieš čo je to šikana, ešte ju len zažiješ" a následne keď chcela odísť, ju chytil za ramená a sotil do kresla v obývačke so slovami „tu budeš a budeš pozerat", pričom ju nechcel pustiť, vytrhol jej mobilný telefón z ruky, ktorým sa snažila privolať pomoc a zahnal sa na ňu svojou pravou rukou, no nijako sa jej nedotkol, a keď sa snažila od neho z izby utiecť, postavil sa jej do cesty, kde po vzájomnom zápasení jej priložil svoju päšť pravej ruky k ľavému lícu a pritlačil ju o stenu a ešte trikrát jej naznačil päšťou úder do hlavy, avšak nedotkol sa jej a nespôsobil žiadne zranenia, ktoré by si vyžiadali lekárske ošetrenie, čím však u nej svojím konaním vyvolal strach a vzhľadom na jeho predchádzajúce správanie sa v minulosti, vzbudil dôvodnú obavu o jej život a zdravie.

Za to mu súd uložil podľa § 360 ods. 2 Trestného zákona s použitím § 38 ods. 2 Trestného zákona, za nezistenia poľahčujúcich ani priťažujúcich okolností uvedených v § 36 a § 37 Trestného zákona, trest odňatia slobody v trvaní 12 (dvanásť) mesiacov, výkon ktorého mu podľa § 49 ods. 1 písm. a) Trestného zákona a § 50 ods. 1 Trestného zákona podmienene odložil na skúšobnú dobu v trvaní 3

(troch) rokov.

Proti tomuto rozsudku podal ihneď po jeho vyhlásení odvolanie obvinený, ktoré neskôr prostredníctvom obhajcu odôvodnil.

Krajský súd v Prešove uznesením z 5. septembra 2018, sp. zn. 6 To/10/2018 podľa § 319 Trestného poriadku odvolanie obvineného P. T. zamietol.

Proti uzneseniu Krajského súdu v Prešove, sp. zn. 6 To/10/2018 podal obvinený P. T. prostredníctvom obhajcu 11. septembra 2019 dovolanie z dôvodov uvedených v § 371 ods. 1 písm. i) Trestného poriadku, pretože rozhodnutie je založené na nesprávnom právnom posúdení zisteného skutku alebo na nesprávnom použití iného hmotnoprávneho ustanovenia. Obvinený v dovolaní uviedol, že sa nedopustil trestného činu nebezpečného vyhrážania, nedošlo k naplneniu objektívnej ani subjektívnej stránky tohto trestného činu. Napadnuté rozhodnutie považuje za nesprávne. Bývalej manželke sa nevyhrážal smrťou, ani ťažkou ujmom na zdraví ani inou ťažkou ujmom takým spôsobom, ktorý by mohol u nej vzbudiť dôvodnú obavu. Po operačnom zákroku mal obvinený fyzické obmedzenia a bolesti, bol odkázaný na starostlivosť manželky.

Z obsahu ustanovenia § 360 Trestného zákona vyplýva, že trestného činu nebezpečného vyhrážania sa dopustí ten, kto sa inému vyhráža smrťou, ťažkou ujmom na zdraví alebo inou ťažkou ujmom takým spôsobom, že to môže vzbudiť dôvodnú obavu. Musí ísť o vyhrážanie objektívne spôsobilé vzbudiť dôvodnú obavu u toho, voči komu hrozba smeruje. Dôvodnou obavou sa rozumie vyšší stupeň tiesnivého pocitu zo zla, ktorým sa vyhráža. Pri posudzovaní otázky, či vyhrážanie je spôsobilé v inom vzbudiť dôvodnú obavu, treba prihliadnuť na všetky konkrétne okolnosti prípadu a starostlivo zhodnotiť závažnosť vyhrážky, a teda odlišovať nebezpečné vyhrážanie od iných hrubých, arogantných, agresívnych či vulgárnych verbálnych prejavov, ktoré nie sú prečinom, ale iba priestupkom. Dňa 21. apríla 2017, v čase spáchania skutku, boli fyzické schopnosti poškodenej lepšie ako schopnosti obvineného, nakoľko tento bol po operácii práceneschopný a odkázaný na jej starostlivosť (viď. lekárska správa zo 16. marca 2017). Dňa 21. apríla 2017 sa obvinený dozvedel, že poškodenej Y. T. uviedla ako dôvody rozvodu psychické a fyzické týranie, čo vôbec nebola pravda. Prejav obvineného bol výrazne ovplyvnený touto správou, ako aj správou o jej mileneckom pomere. Vzhľadom na uvedené skutočnosti, nedošlo k naplneniu objektívnej ani subjektívnej stránky trestného činu nebezpečného vyhrážania. Absentuje tu vyhrážanie, ktorého obsahom je hrozba smrti, ťažkej ujmy na zdraví alebo inej ťažkej ujmy spôsobilé vzbudiť dôvodnú obavu a absentuje úmyselné zavinenie.

Obvinený navrhol, aby Najvyšší súd Slovenskej republiky vyslovil rozsudkom porušenie zákona a súčasne zrušil uznesenie Krajského súdu v Prešove z 5. septembra 2018, sp. zn. 6To/10/2018 a zrušil aj rozhodnutie súdu prvého stupňa a krajskému súdu prikázal, aby vec v potrebnom rozsahu znovu prerokoval a rozhodol.

K dovolaniu obvineného sa vyjadril prokurátor Okresnej prokuratúry Prešov (ďalej len „prokurátor“). Vo vyjadrení z 15. novembra 2019 uviedol, že vina obvineného bola rozhodnutiami okresného a krajského súdu bezpochyby preukázaná. Súdy pri hodnotení dôkazov postupovali podľa zásad uvedených v § 2 ods. 12 Trestného poriadku. Prokurátor poukázal najmä na výpovede poškodenej Y. T., svedka P. T., svedka X. F.. Súdy vyhodnotili tieto výpovede za pravdivé. Prokurátor preto navrhol dovolanie obvineného P. T. podľa § 392 ods. 1 Trestného poriadku zamietnuť, prípadne dovolanie odmietnuť podľa § 382 písm. c) Trestného poriadku.

Najvyšší súd Slovenskej republiky, ako súd dovolací (§ 377 Trestného poriadku) na základe podaného dovolania zistil, že dovolanie je prípustné (§ 368 ods. 1 Trestného poriadku), bolo podané oprávnenou osobou [§ 369 ods. 2 písm. b) Trestného poriadku], za splnenia podmienok uvedených v § 373 Trestného poriadku, v zákonnej lehote a mieste, kde možno tento mimoriadny opravný prostriedok podať (§ 370 ods. 1, ods. 3 Trestného poriadku). Dospel však k záveru, že nie sú splnené dôvody dovolania uvedené v § 371 ods. 1 písm. i) Trestného poriadku.

Dovolací dôvod podľa ustanovenia § 371 ods. 1 písm. i) Trestného poriadku je naplnený vtedy, keď rozhodnutie je založené na nesprávnom právnom posúdení zisteného skutku, alebo na nesprávnom použití iného hmotnoprávneho ustanovenia; správnosť a úplnosť zisteného skutku však dovolací súd nemôže skúmať a meniť.

Z tohto zákonného vymedzenia je zrejmé, že predmetom prieskumu môžu byť len otázky dotýkajúce sa právneho posúdenia veci. Na podklade tohto dovolacieho dôvodu nemožno teda preskúmavať a hodnotiť správnosť skutkových zistení, na ktorých je napadnuté rozhodnutie založené ak dovolanie nepodal minister spravodlivosti podľa § 371 ods. 3 Trestného poriadku.

Skutkový stav môže najvyšší súd totiž hodnotiť len z toho hľadiska, či skutok alebo iné okolnosti skutkovej povahy boli správne právne posúdené, to znamená, či boli právne kvalifikované v súlade s príslušnými ustanoveniami hmotného práva. Preto nemožno preverovať úplnosť vykonaného dokazovania a správnosť hodnotenia jednotlivých dôkazov, nakoľko toto sú otázky upravené normami procesného práva, nie hmotným právom. Uvedený záver zodpovedá skutočnosti, že dovolanie je mimoriadnym opravným prostriedkom a rozhoduje o ňom najvyšší súd už v tretej inštancii, kde nemožno znovu vytvárať, či meniť skutkové zistenia. S ohľadom na to, nemôže najvyšší súd spochybňovať skutkové zistenia, prehodnocovať vykonané dôkazy a ich hodnotenie vykonané súdmi nižších stupňov.

Inak povedané, vo vzťahu ku skutkovému stavu zistenému súdmi nižších stupňov môže obvinený v dovolaní uplatňovať len námietky právneho - hmotného charakteru, nikdy nie námietky skutkové. Za skutkové sa pritom považujú tie námietky, ktoré smerujú proti skutkovým zisteniam súdov, proti rozsahu vykonaného dokazovania, prípadne proti hodnoteniu dôkazov súdmi nižších stupňov - ich posudzovanie je dominanciou konania odvolacieho súdu. Ťažisko dokazovania je v konaní pred súdom prvého stupňa a jeho skutkové závery môže dopĺňovať alebo korigovať len odvolací súd. Správnosť a úplnosť skutkových zistení dovolací súd nemôže posudzovať, pretože nie je oprávnený prehodnocovať vykonané dôkazy (ak dovolanie nepodal minister spravodlivosti) bez toho, aby ich mohol v konaní o dovolaní sám vykonávať. Námietka nesprávnosti skutkových zistení, námietka proti spôsobu a rozsahu vykonaného dokazovania, prípadne nesúhlas s tým, ako súd hodnotil vykonané dôkazy, nemôže zakladať žiadny z dovolacích dôvodov podľa § 371 ods. 1 Trestného poriadku.

S poukazom na vyššie citované právne úvahy, by zaobranie sa týmito námietkami zakladalo neprípustný procesný stav, ktorý by de facto dovolacie konanie stotožnil s konaním pred odvolacím súdom, čo je právnou úpravou dovolacieho konania s prihliadnutím na jeho špecifickú povahu ako mimoriadneho opravného prostriedku vylúčené.

Podstatou správnej právnej kvalifikácie je, že skutok ustálený súdmi v pôvodnom konaní (ktorého správnosť a úplnosť dovolací súd nemôže skúmať a meniť), bol subsumovaný (podradený) pod správnu skutkovú podstatu trestného činu upravenú v Trestnom zákone. Len opačný prípad (nesprávna subsumpcia), odôvodňuje naplnenie dovolacieho dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. i) Trestného poriadku. Takáto situácia v posudzovanom prípade nenastala.

Obvinený P. T. podal dovolanie namietajúc právne posúdenie skutku ako trestného činu nebezpečného vyhrážania podľa § 360 Trestného zákona. Podľa jeho názoru, skutok mal byť posúdený ako priestupok, pretože jeho vyhrážky neboli spôsobilé vzbudiť dôvodnú obavu zo smrti, ujmy na zdraví alebo inej ťažkej ujmy, ale vyhrážky mali charakter iba arogantných, agresívnych, či vulgárnych prejavov. U obvineného absentuje úmyselné zavinenie.

Podľa § 360 Trestného zákona, kto sa inému vyhráža smrťou, ťažkou ujmovou na zdraví alebo inou ťažkou ujmovou takým spôsobom, že to môže vzbudiť dôvodnú obavu, potrestá sa odňatím slobody až na jeden rok.

Podľa § 360 ods. 2 písm. b) Trestného zákona odňatím slobody na šesť mesiacov až tri roky sa pachateľ potrestá, ak spácha čin uvedený v odseku 1 na chránenej osobe.

Podľa § 139 písm. c) Trestného zákona chránenou osobou je blízka osoba.

Dovolací súd sa plne stotožňuje s argumentáciou súdu druhého stupňa na str. 4 napadnutého uznesenia a v podrobnostiach na toto odôvodnenie odkazuje. Aj podľa názoru dovolacieho súdu, skutočnosť, či ide o vyhrážanie spôsobilé vzbudiť u iného dôvodnú obavu, je nutné posúdiť so zreteľom na všetky konkrétne okolnosti prípadu. Znak spočívajúci vo vyhrážaní obvineného, nie je možné obmedziť len na vlastný obsah slovného vyhlásenia a jeho spôsobilosť, resp. nespôsobilosť vzbudiť dôvodnú obavu, ale je potrebné ho vykladať aj v spojení s ďalším konaním a prejavmi obvineného, ktoré by potom bolo, resp. nebolo možné vnímať ako vyhrážky spôsobilé vzbudiť u poškodeného takúto obavu.

Konanie obvineného bolo po právnej stránke správne právne kvalifikované ako prečin nebezpečného vyhrážania podľa § 360 ods. 1, ods. 2 písm. b) Trestného zákona s poukazom na § 139 ods. 1 písm. c) Trestného zákona, keďže obvinený sa svojej manželke vyhrážal takým spôsobom, že to mohlo u poškodenej vzbudiť dôvodnú obavu o jej život, čím naplnil objektívnu i subjektívnu stránku tohto trestného činu.

Dovolacou námietkou obvineného bolo, že skutok, ktorý sa mu kladie za vinu, nie je trestným činom a nezodpovedá právnej kvalifikácii. V naznačenom rozsahu obvinený teda namieta pochybenia v skutkových zisteniach ustálených vo veci skôr činnými súdmi a v nimi vykonanom hodnotení dôkazov. Domáha sa podstatnej zmeny skutkových záverov, ktoré by viedli ku konštatovaniu, že stíhaný skutok nespáchal tak, ako je ustálený a popísaný v skutkovej vete rozsudku.

Na tomto mieste musí najvyšší súd jednoznačne konštatovať, že tak súd prvého stupňa, ako aj odvolací súd, určenie právnej kvalifikácie skutku ako prečin nebezpečného vyhrážania podľa § 360 ods. 1, ods. 2 písm. b) s poukazom na § 139 ods. 1 písm. c) Trestného zákona správne právne posúdili. Argumenty obvineného o naplnení dovolacieho dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. i) Trestného poriadku v ním predkladanej podobe dovolacích námietok v spojení s namietanými chybami teda najvyšší súd, v spojení s vyššie citovanými právnymi úvahami nemohol akceptovať.

V súhrne najvyšší súd uzatvára, že obvinený vyjadrením nesúhlasu s hodnotením vykonaného dokazovania v rámci rozhodnutí súdu prvého stupňa a odvolacieho súdu v otázke ustálenia tých skutkových okolností, ktoré sú vyjadrením jeho konania ustáleného v skutkovej vete, v podstate len napáda spôsob hodnotenia vykonaných dôkazov a tieto zároveň sám hodnotí zo svojho uhla pohľadu, opakujúc argumentáciu prakticky obsahovo totožnú s námietkami, ktoré predniesol v konaní pred odvolacím súdom.

Najvyšší súd musí znovu zdôrazniť, že kompetencie najvyššieho súdu v rámci prieskumného konania vyvolaného dovolaním týmto končia, nakoľko najvyšší súd nie je oprávnený preskúmať ani meniť správnosť a úplnosť zisteného skutku. V trestnom konaní treba dokázať, najmä či sa stal skutok a či má znaky trestného činu.

V posudzovanej veci okresný a krajský súd zistili uvedený skutkový stav, ktorý obvinený subjektívne nepovažoval za preukázaný. Hodnotenie dôkazov spôsobom, ktorý nezodpovedá predstavám obvineného, však nie je možné uplatniť ako dôvod dovolania podľa § 371 ods. 1 písm. i) Trestného poriadku; ale ide o skrytú formu vyjadrenia záujmu obvineného, aby boli vykonané dôkazy (zistený skutkový stav) hodnotené v jeho prospech.

Dovolací súd opakovane zdôrazňuje, že podstatou správnej právnej kvalifikácie je, že skutok ustálený súdmi v pôvodnom konaní bol subsumovaný pod správnu skutkovú podstatu trestného činu upravenú v Trestnom zákone. Len opačný prípad (nesprávna subsumpcia), odôvodňuje naplnenie dovolacieho dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. i) Trestného poriadku.

Najvyšší súd konštatuje, že v posudzovanej veci skutková veta, tak ako bola ustálená, obsahuje všetky zákonné znaky trestného činu, z ktorého bol obvinený právoplatne uznaný za vinného a jeho konanie bolo správne právne posúdené v súlade s príslušnými ustanoveniami hmotného práva.

Na základe uvedeného dospel najvyšší súd k záveru, že dovolací dôvod podľa § 371 písm. i) Trestného poriadku nebol naplnený; preto rozhodol tak, ako je uvedené vo výrokovej časti tohto uznesenia.

Vzhľadom na uvedené skutočnosti Najvyšší súd Slovenskej republiky odmietol dovolanie obvineného podľa § 382 písm. c) Trestného poriadku.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu opravný prostriedok nie je prípustný.